

Inżynier leśnictwa

213203

Inna nazwa zawodu: inżynier leśnik

Zadania i czynności

W zawodzie inżyniera leśnictwa istnieje zróżnicowanie zadań i czynności uzależnione od stanowiska pracy. Najważniejsze z nich to stanowisko nadleśniczego. Zadania inżyniera leśnictwa obejmują tu kierowanie podstawową jednostką państwowego gospodarstwa leśnego - nadleśnictwem. W swej codziennej pracy opisywana osoba sprawuje nadzór nad prowadzoną gospodarką leśną, na podległym danemu nadleśnictwu terenie. Jest on zwierzchnikiem wszystkich pracowników nadleśnictwa, nadzoruje i kontroluje ich pracę bez względu na stanowisko i tytuł zawodowy. Określa ich obowiązki i cele pracy, zależne od aktualnego i przyszłego stanu lasu, potrzeb gospodarczych, takich jak popyt na drewno i surowce leśne, potrzeb zalesienia oraz uwarunkowane naturalnym cyklem życia lasu (cięcie pielęgnacyjne, zbiór suszu, opieka nad zwierzyną itp.). Dokonuje on oceny zagrożeń dla zdrowotności podległych mu kompleksów leśnych i w razie potrzeby podejmuje decyzje o usunięciu niebezpiecznego czynnika. Chodzi tu głównie o zwalczanie szkodników drzewostanów, drzew, upraw, jak i o ochronę przeciwpożarową. Nadzoruje on również penetrację lasu przez ruch turystyczny - obecnie jeden z najbardziej szkodliwych elementów wpływających na stan i bezpieczeństwo lasów. Inżynier leśnictwa zajmujący stanowisko nadleśniczego jest również odpowiedzialny za okresowe przeprowadzanie inwentaryzacji oraz za szacowanie majątku leśnego. W wypadku powstania szkód musi być w stanie określić ich wielkość, i zaproponować sposoby ich usunięcia. Opisywana osoba przeprowadza również szkolenia BHP wśród podległych mu robotników leśnych oraz zaznajamia ich z nowymi maszynami i zasadami ich obsługi. Często dokonuje inspekcji leśnych doglądając przebiegu różnych akcji, wizytując miejsca ścinki drzew, nasadzeń szkółkarskich itp. Kolejny przykład stanowiska zajmowanego przez inżyniera leśnictwa różni się zasadniczo od wyżej opisanego. Jest to stanowisko pracownika naukowego katedry leśnictwa w uczelni rolniczej. W zależności od tematu pracy naukowo - badawczej może on pełnić swe funkcje w zakładach hodowli leśnej, geodezji i kartografii, łowiectwa, ekologii leśnej i wielu innych związanych z użytkowaniem lasu. Jako pracownik naukowy prowadzi on badania na dany temat, zbiera o nim informacje i opracowuje je. Informacje te pozyskuje ze specjalistycznych opracowań lub bezpośrednio w terenie - pobierając próbki, testując w praktyce nowoczesne urządzenia. Jego prace są często wykorzystywane w instytucjach branżowych i stanowią podstawę informacyjną do podejmowania decyzji, co do gospodarowania lasem, wdrażania nowych technologii itp. Jako pracownik uczelni prowadzi on również zajęcia dydaktyczne ze studentami - zarówno teoretyczne, jak i praktyczne, związane z wyjazdami w teren. Innym przykładem funkcji pełnionej przez inżyniera leśnictwa jest stanowisko szefa prywatnej firmy zajmującej się wycinką i gospodarczym wykorzystaniem ściętych drzew. Osoba je zajmująca pełni funkcję przełożonego podległych jej pracowników fizycznych, tnących stary lub chory drzewostan i dostarczających go do zakładów obróbki drewna - tartaków, przedsiębiorstw stolarskich itp. Dzięki zdobytemu wcześniej specjalistycznemu wykształceniu, osoba ta uzgadnia terminy i technologię wycinki, kieruje transportem i załatwia wszelkie sprawy administracyjne, takie jak pozwolenia na wycięcie, kontrakty z innymi firmami itp. Bardzo często osobiście dogląda prowadzonych prac, by przebiegały one w sposób zorganizowany i bezpieczny. Inżynier leśnictwa, zatrudniony w Urzędach wojewódzkich, rejonowych, bądź w gminach wykonuje czynności służbowe przewidziane dla

urzędników administracji państwowej i samorządowej w zakresie nadzoru nad gospodarką w lasach prywatnej własności.

Środowisko pracy

materialne środowisko pracy Część swej pracy inżynier leśnictwa wykonuje w biurze, lecz jest ona również ściśle związana z wyjazdami w teren - do podległych obszarów leśnych. Wymaga to ogólnie dobrego stanu zdrowia, odporności na zmienne warunki pogodowe. Bez względu na porę roku, inżynier leśnictwa musi być w stanie dokonać wizytacji prowadzonych w lesie prac, w porę dostrzegać potrzeby i ewentualne zagrożenia. W związku z tą częścią wykonywanych czynności inżynier leśnictwa liczyć się musi z wystąpieniem u niego reumatyzmu i alergii. Przydatne w jego przypadku jest stosowanie okresowego szczepienia zapobiegawczego, na wypadek ukąszenia przez kleszcze. społeczne środowisko pracy W pracy swej, inżynier leśnictwa spotyka się z wieloma osobami. Należy pamiętać, że jest on osobą kierująca zespołem pracowników leśnych. Musi potrafić w prosty i jednocześnie ścisły sposób nakreślić im cele, zakres i sposób działania. Nadzoruje ich pracę i organizuje jej czas trwania. Inżynier leśnictwa komunikuje się ponadto z innymi jednostkami służby leśnej i placówkami administracji państwowej oraz firmami prywatnymi, w celu organizacji gospodarki drewnem, ochrony przeciwpożarowej, w celach dydaktycznych itd. Podczas pracy w biurze nadleśnictwa lub w placówkach badawczych, komunikuje się on ze współpracownikami werbalnie bądź za pośrednictwem urządzeń telekomunikacyjnych. organizacyjne środowisko pracy Praca w zawodzie inżyniera leśnictwa trwa, w zależności od zajmowanego stanowiska, 6 - 9 lub 10 - 12 godzin dziennie. Pierwszy przykład dotyczy jednostek badawczych lub dydaktycznych, drugi - służby leśnej, gdzie czas pracy jest nienormowany i uzależniony od potrzeb nadleśnictwa. W przypadku samozatrudnienia możliwe jest samodzielne ustalanie czasu pracy. Odpowiedzialność zawodowa dotyczy dbałości o majątek Skarbu Państwa, jakim są lasy i ich infrastruktura techniczna, zwalczania wszelkich nieprawidłowości w jego zarządzaniu i wykorzystaniu wyposażenia, zdrowia podwładnych oraz funkcjonowania firmy. Niewywiązywanie się ze swych obowiązków może doprowadzić do utraty stanowiska i wydalenia poza korpus pracowników tzw. służby leśnej, co wiąże się z utratą uprawnień pracowniczych i obniżeniem zarobków. Inżynier leśnictwa może zajmować stanowisko zarówno podwładnego, jak i kierownika lub oba jednocześnie pełniąc obowiązki kierownika średniego szczebla. W wypadku pracy w służbie leśnej inżynier zmuszony jest do częstych wyjazdów w teren, które w wypadku występowania rozległych obszarów leśnych podległych nadleśnictwu wymagają przemieszczania się na odległościach nawet powyżej 200 km . W powyższym przypadku wymagane jest noszenie munduru a w razie potrzeby - ubrania roboczego lub ochronnego.

Wymagania psychologiczne

Opisywana osoba powinna wykazywać umiejętność koncentracji uwagi na danym problemie. Las to organizm bardzo złożony, tak więc wnikliwe zapoznanie się z jego tajnikami wymaga jednak poświęcenia im dużej ilości czasu. Szczególnie, cecha ta przydatna jest w trakcie studiów, podczas konieczności przyswojenia sobie dużej ilości nazw łacińskich różnych roślin i zwierząt, zapoznania się z danymi charakteryzującymi ekosystem leśny itd. Ważna jest również dobra pamięć i wyobraźnia przestrzenna tzn. umiejętność wyobrażenia sobie lasu jako układu przestrzennego, odległości i położenia jego komponentów. Oczywiście uzdolnienia rachunkowe i techniczno - naukowe to podstawowe umiejętności w zawodzie inżyniera. Wykonywanie dokładnych pomiarów i zestawień, posługiwanie się specjalistycznym sprzętem pomiarowo - badawczym - to codzienne zadania opisywanej osoby. Inżynier leśnictwa powinien ponadto cechować się różnymi umiejętnościami. Z jednej strony musi umieć współpracować i działać w grupie innych specjalistów lub podwładnych, z drugiej - radzić sobie samodzielnie, szczególnie podczas podejmowania ważnych decyzji w nagłych okolicznościach,

takich jak katastrofy leśne. Organizując pracę innych, powinien umieć łatwo nawiązywać kontakty z ludźmi i wykazywać się umiejętnością postępowania z innymi. Pracodawcy oczekują często także predyspozycji do wykonywania czynności biurowych i podstaw umiejętności w tym zakresie (maszynopisanie, podstawy wiedzy z zakresu prawa itp.). Inżynier leśnictwa to zawód ściśle powiązany ze środowiskiem przyrodniczym. W pracy na pewno przydatne będzie wcześniejsze zainteresowanie takimi przedmiotami szkolnymi jak biologia i geografia. Ze względu na zajmowane, kierownicze stanowiska w gospodarce uzupełnieniem tych zainteresowań powinny być takie przedmioty jak matematyka, fizyka, chemia, ekonomia i psychologia. Znajomość języków obcych jest również mile widziana.

Wymagania fizyczne i zdrowotne

Praca inżyniera leśnika jest bardzo zróżnicowana pod kątem obciążenia fizycznego. Łączy ona zarówno penetracje terenu, wędrowanie, prace na otwartej przestrzeni, bez względu na warunki atmosferyczne (np. można zarządzić przerwę w pracy, gdy temperatura powietrza spada poniżej 20 st. C), jak i pracę koncepcyjną w laboratorium. Praca inżyniera leśnictwa będącego prywatnym przedsiębiorcą lub pracownikiem służby leśnej będzie wymagała większego wysiłku fizycznego od inżyniera pracującego w placówkach badawczych. Zawód ten wymaga dobrej sprawności fizycznej, zwłaszcza zdrowego układu kostno - stawowego. Inżynier leśnictwa charakteryzować się ponadto powinien dobrym wzrokiem i słuchem - zmysłami pozwalającymi sprawnie wykonywać swe zawodowe czynności zarówno w biurze - przy pracy za biurkiem, jak i w terenie - w lesie, podczas dokonywanych inspekcji. Możliwe jest zatrudnienie osoby z dysfunkcją kończyn ale przeważnie do pracy administracyjnej i umysłowej.

Warunki podjęcia pracy w zawodzie

Zawód inżyniera leśnictwa można wykonywać po ukończeniu wyższych studiów na uczelni przygotowującej specjalistów do pracy w leśnictwie. W kraju istnieje kilka szkół tego typu, w których nauka przebiega 3 lub 5 lat, w zależności od rangi nadawanego po ich ukończeniu stopnia naukowego. W pierwszym przypadku jest to inżynier, a w drugim magister inżynier leśnictwa. Aby rozpocząć naukę zawodu, należy legitymować się średnim wykształceniem i przejść wstępne egzaminy w szkole wyższej, w której odbywać się będzie nauka. Po ukończeniu nauki i pomyślnym uzyskaniu zaliczeń i zdaniu końcowych egzaminów przedmiotowych przychodzi kolej na złożenie i obronę pracy dyplomowej. Przed przystąpieniem do zawodu należy ponadto odbyć staż w nadleśnictwie, który trwa przeciętnie 4 lata. Staż 4-letni wymagany jest, aby podjąć stanowisko kierownicze, bądź inne samodzielne. Podajemy adresy trzech uczelni, kształcących w tym zawodzie:

Możliwości awansu w hierarchii zawodowej

Zawód inżyniera leśnictwa charakteryzuje się dużymi możliwościami awansu zawodowego. Opiera się on na zajmowaniu coraz to wyższych stanowisk w hierarchii organizacyjnej placówki lub nawet leśnego sektora gospodarki. Decyduje o tym przede wszystkim wiedza pracownika. Jeżeli charakteryzuje go wysoka fachowość, która pozwala na ubieganie się o wyższe stanowisko, to nie istnieją przeciwwskazania ograniczające rozwój jego kariery. Przykładowo inżynier nadzoru może ubiegać się o stanowisko nadleśniczego. Nadleśniczy może z kolei wystąpić z wnioskiem o zatrudnienie w jednostce administracji centralnej np. na stanowisku kierownika wydziału w dyrekcji lasów państwowych.

Możliwości podjęcia pracy przez dorosłych

Spełniając wymagania dotyczące wykształcenia i mając dobry stan zdrowia, można być zatrudnionym w zawodzie inżyniera leśnictwa w każdym wieku.

Możliwości zatrudnienia

Informacje będą sukcesywnie uzupełniane.

Zawody pokrewne

inżynier rolnictwa inżynier inżynierii środowiska inżynier technologii drewna technik leśnik

Polecana literatura

Trybuna Leśnika - miesięcznik Echa Leśne - miesięcznik Las Polski - dwutygodnik
Przegląd Leśniczego - miesięcznik Sylwan - kwartalnik Polskiego Towarzystwa Leśnego
Biblioteczka Leśniczego - 12 do 18 zeszytów rocznie, SITLiD Przyroda Polska -
miesięcznik Raj - Ogólnopolski Miesięcznik Ekologiczny